

Яценко Роман Сергійович,
*студент 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*
Науковий керівник: *асистент кафедри цивільного права Розумейко Д. О.*

ПРОБЛЕМИ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Нині важливому питанню, пов'язаному із захистом прав і свобод дітей та молоді, особливо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, приділяється велика увага як з боку держави, так і всього суспільства. В Україні йде активний процес формування національного законодавства та механізмів реалізації державної політики у сфері дитинства. За часів незалежності було прийнято низку нормативно-правових документів про стан дитинства в Україні, спрямованих на реальне покращення становища дітей, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, захист їх прав, максимальну реалізацію положень Конвенції про права дитини. Так, у Законі України «Про охорону дитинства» охорона дитинства визначена як загальнодержавна та встановлені основні принципи державної політики у сфері забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціально-правовий захист [1].

Аналіз проблеми сирітства показує, що умови, в яких живуть такі діти, гальмують їх психічний розвиток, спотворюють розвиток особистості, гальмують їх соціально-психологічну адаптацію. Вони можуть мати розумові та фізичні вади. В результаті діти, які повинні навчитися говорити і ходити за рік-два, починають говорити і ходити в три-чотири роки, внаслідок чого відстають у своєму розвитку і не можуть стати школярами в звичайних школах, але поповнюють контингент допоміжних шкіл чи дитячих будинків.

Дослідження проблем усиновлення необхідне для вдосконалення провадження у справах про усиновлення. Оскільки на сьогодні не існує належного законодавчого врегулювання цієї сфери правовідносин, у деяких випадках усиновлення не тільки не відповідає його головному принципу – відповідності інтересів дітей усиновленням, а й створює загрозу їх життю та здоров'ю, що викликає широку дискусію про доцільність існування інституту усиновлення дітей, в тому числі

на міжнародному рівні.

Не менш важливою є проблема реальної реалізації положень, проголошених ст. 20 Конвенції про права дитини, про необхідність гуманізації системи дитячих та спеціальних навчальних закладів, їх реформування, впровадження нових інформаційних технологій навчання, альтернативних форм опіки над дітьми [2].

Справи цієї категорії є особливо соціально значущими, оскільки усиновлюються діти, які є сиротами та позбавленими батьківського піклування, тому, як правило, не мають законних представників, їхні інтереси може захищати лише держава в особі її органів.. Відповідно до частини шостої статті 92 Конституції України принципи охорони дитинства визначаються виключно законами України [3]. Особливості справ про усиновлення полягають у тому, що, на відміну від інших цивільних справ, їх предметом є встановлення усиновлення, яке, по суті, є вирішенням долі дитини; цю категорію справ порушують не лише громадяни України, а й іноземні громадяни; Обов'язковими суб'єктами судочинства у цих справах є низка державних органів, зокрема, органи опіки та піклування, управління захисту прав дітей та усиновлення, дитячі будинки, а також іноземні органи, які займаються усиновленням.

Перш за все, проблема усиновлення – це об'єктивна ситуація, коли запити та бажання потенційних усиновлювачів і реальних дітей, які можуть бути усиновлені, не збігаються. Тобто переважна більшість українців хочуть усиновити дітей до 5 років. Прохання від українських сімей про усиновлення дітей старше 10 років практично не надходять. Тому, перш за все, це зміна культури усиновлення, подолання страху усиновити дитину старше 10 років. Існують також проблеми усиновлення, які, як правило, виникають через затягування судового розгляду, тому необхідно вдосконалювати законодавство України для покращення процесу усиновлення [5].

Тому необхідно працювати над наявними проблемами, а це, в свою чергу, необхідно як для захисту прав та інтересів дітей, які хочуть усиновити, так і для тих, хто хоче усиновити дитину, а також для з'ясування та усунення прогалин у нормативне законодавство. цю

територію в цілому.

Література:

1. Про охорону дитинства: Закон України № 2402- III від 26.04.2001. Відомості ВРУ. 2001. № 20. Ст. 102.
2. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
3. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР від 28.08.1996. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
4. Сімейне право України: підручник Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін. К., 2008.
5. Глиняна К. М. Проблеми реформування законодавства у сфері охорони дитинства. Правове життя сучасної України: у 3 т. матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса. Гельветика, 2020. Т. 3. С. 417–420.